

Stor oro för funktionshinderpolitik

"Vi tror, att mycket få orkar läsa rapporterna i sin helhet. De är mycket tunglästa, skrivna på kanslisvenska och med mycket upprepningar! Så skriver en lokal företrädare för en funktionshinderorganisation med lång erfarenhet i ett svar i en ny undersökning om funktionshinderpolitiken gjord vid Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet. Detta visar på svårigheter att vara delaktig och kunna göra sin röst hörd i såväl funktionshinderpolitik som i forskning. Oron är också stor inför framtiden.

Många människor utestängs från möjligheter till demokratisk påverkan i något som påverkar deras levnadsvillkor. Ett stort problem som uppmärksammas i en ny studie är att det är svårt att delta och lämna synpunkter på offentliga utredningar om den förda och den framtida funktionshinderpolitiken. Sommaren 2016 offentliggjorde **Myndigheten för delaktighet** två stora utredningar om funktionshinderpolitik, jämlikhet och hållbarhet. De båda utredningarna har stor betydelse för över en miljon människor med funktionsnedsättningar och deras närstående över hur deras levnadsvillkor kan komma att bli. Men trots detta visar undersökningen att det finns allvarliga hinder med delaktigheten för mycket stora grupper. Undersökningen handlar om rösterna från funktionshinderrörelsen på lokal nivå och deras faktiska möjligheter att göra sig hörda.

En av våra slutsatser är att företrädare i lokalföreningarna påverkas av funktionshinderspoltiken men upplever själva att de inte har möjlighet att engagera sig i den nationella politiken. Under hösten 2016 skickade vi ut en enkät till 700 funktionshinderorganisationer och patientföreningar. Endast 17 svar kom tillbaka. I svaren finns flera orosmoln. De här orosmolnen handlar bland annat om begränsad delaktighet och

tillgänglighet. Det finns flera problem med delaktighet som många lokala företrädare berättar om i sina svar. För det första finns det flera hinder för utbildning, arbete och försörjning för stora grupper med funktionsnedsättningar. Många känner sig utestängda från hela samhällsplaneringen.

För det andra berättar lokala företrädare att de inte är berörda av innehållet i utredningarna eftersom de upplever att de varken är sedda eller bekräftade. De har inte heller fått något erkännande för sina kunskaper och erfarenheter. Bristande tillgänglighet i hela samhället är också något som lyfts fram i svaren. Stort utrymme ägnas åt tillgänglighet i de båda utredningarna men de lokala företrädarna upplever brister på flera områden. Exempel på detta är brister i bemötande i vården och omsorgen. Den fysiska tillgängligheten i miljön beskrivs i utredningarna men tillgängligheten inom utbildning och skola har stora svagheter enligt svaren i vår undersökning.

Det vi också kan se är att det finns en stor konflikt mellan politikens olika sakområden och myndigheternas kunskap och förmåga att kommunicera med människor i utsatta livssituationer. Det finns stor kunskap och erfarenhet hos människor som överhuvudtaget inte kommer fram eftersom de inte har möjlighet att delta i till exempel ett remissförfarande. Det handlar inte enbart om funktionsnedsättningar som utgör ett hinder utan också ekonomi, hälsa, bostadsort o s v. Vår undersökning visar att det är viktigt att myndigheter blir bättre på att möta människors vardagsbehov och att man kommunicerar på ett bättre sätt med lokala organisationer. I annat fall riskeras en demokratisk utarmning och fler personer försätts i politisk fattigdom.

Jörgen Lundälv, docent i socialt arbete, Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet

Per Olof Larsson, pensionerad universitetsadjunkt, Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet

Läs mer:

Lundälv, J, Larsson, P O. (2017). Funktionshinderspolitik? – röster från den organiserade funktionshinderrörelsen om olika politikområden. Rapport. Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet.

[Myndigheten för delaktighet. \(2016\).](#) En funktionshinderspolitik för en jämlikt och hållbart samhälle. MFD:s förslag på struktur och genomförande, uppföljning och inriktning inom funktionshinderområdet. Sundbyberg: Myndigheten för delaktighet.

Myndigheten för delaktighet. (2016). Utvärdering och analys av funktionshinderspolitiken 2011-2016. Redovisning av regeringsuppdrag om ett samlat uppföljningssystem för funktionshinderspolitiken. Sundbyberg: Myndigheten för delaktighet.